

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 482/2021-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a zo sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara prerokoval námietku zaujatosti [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], proti sudcovi Ústavného súdu Slovenskej republiky Liborovi Duľovi vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. IV. ÚS 429/2021 a takto

rozhodol:

Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Libor Duľa **nie je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. IV. ÚS 429/2021.

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav a námietka zaujatosti

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bolo 26. októbra 2021 doručené podanie, ktorým [redacted] podal podľa § 50 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) námietku zaujatosti proti sudcovi Liborovi Duľovi vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 429/2021, v ktorej má pán [redacted] postavenie zúčastnenej osoby podľa § 33 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

2. Z predloženej námietky zaujatosti a jej príloh vyplýva, že 14. mája 2021 malo dôjsť k osobnému náhodnému stretnutiu sudcu Libora Duľu a manželky pána [redacted], pani [redacted], vo vinotéke v [redacted], pričom v tomto zariadení mal byť prítomný aj pán [redacted].

3. Pán [redacted] s odkazom na podanie svojej manželky predsedovi ústavného súdu, ktoré tvorí prílohu tejto námietky zaujatosti, tvrdí, že sudca Libor Duľa mal v predmetnom čase a na už uvedenom mieste sám kontaktovať a vyhľadávať jeho manželku na účel rozhovoru o „kauze [redacted]“, pričom jej mal prízvukovať, že je „veľmi pekná žena“ a že „ten [redacted] [pán [redacted], pozn.] nemá v ničom pravdu“. Sudca Libor Duľa, o ktorom manželka pána [redacted]

██████████ podľa jej vyjadrenia nevedela, že sa stal sudcom ústavného súdu (sudca Libor Duľa pôsobil pred vymenovaním do funkcie ústavného sudcu ako sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pozn.), mal ďalej jeho manželke povedať, že on sám „*nepotrebuje poznať žiadnu komplexnosť, [pretože] jemu všetky okolnosti vysvetlil* ██████████ [predseda Súdnej rady Slovenskej republiky, pozn.]“, ktorý sa má v danej veci osobne angažovať, v dôsledku čoho pán ██████████ „*nemá šancu, nevie to preplatiť*“.

4. Z priloženého podania manželky pána ██████████ ďalej vyplýva, že sudca Libor Duľa sa mal do vinotéky dostať „*v čase tvrdého lockdownu*“ a „*v zrejme podnapitom stave*“. Sudca Libor Duľa mal manželku pána ██████████, pani ██████████, pozvať na spoločný tanec, počas ktorého a v nadväznosti na ktorý jej mal uvedené informácie poskytnúť.

5. Predmetný incident sa mal odohrať ešte v čase rozhodovania ústavného súdu vo veci sp. zn. IV. ÚS 209/2021 (ústavná sťažnosť proti rozhodnutiu o námietke zaujatosti a rozhodnutiu o odvolaní v jednom z konaní týkajúcich sa „*kauzy* ██████████“), ktorá právne a skutkovo súvisí s vecou sp. zn. IV. ÚS 429/2021 (ústavná sťažnosť toho istého sťažovateľa proti rozhodnutiu o námietke zaujatosti a rozhodnutiu o odvolaní v ďalšom z konaní týkajúcich sa „*kauzy* ██████████“), v rámci ktorej bola podaná aj táto námietka zaujatosti.

6. K podanej námietke zaujatosti bola priložená fotografia, na ktorej je zachytený sudca Libor Duľa v spoločnosti iných osôb, ktoré sedia spoločne pri jednom stole. Pri tomto stole stojí manželka pána ██████████, pani ██████████, ktorá s dvoma inými ženami sediacimi pri stole aktívne pózuje na spoločnú fotografiu, pričom sudca Libor Duľa, sediac za tým istým stolom, sa do vytvorenia spoločnej fotografie aktívne nezapája.

7. Sudca Libor Duľa vo svojom vyjadrení k vznesenej námietke zaujatosti uviedol, že malo ísť o náhodné a neplánované stretnutie na mieste, kde boli prítomné aj ďalšie osoby. S manželkou pána ██████████ sa pozná iba „*zbežne prostredníctvom osôb z právnickej profesie, ktoré sú [ich] spoločnými známymi*“. Podľa sudcu Libora Duľu manželka pána ██████████ vedela o tom, že je sudcom ústavného súdu, pretože ako sudca ústavného súdu jej mal byť predstavený už pri ich prvom stretnutí. O kontakt a rozhovor sa podľa neho usilovala práve manželka pána ██████████, pani ██████████, a to vo vzťahu k v tom čase prejednávanej veci, čo vyústilo do nepríjemnej situácie a prekvapenia sudcu Libora Duľu, ktorý sa mal v dôsledku uvedeného z miesta stretnutia vzdialiť. O aktivite zo strany manželky pána ██████████ svedčí aj samotná priložená fotografia, na zachytenie ktorej sa mala pristaviť pri stole, za ktorým sedel okrem iných aj on. Obsah rozhovoru, ako ho prezentuje pán ██████████ a pani ██████████, nie je pravdivý, ale ide o účelovo vytvorenú konštrukciu na podporu pozície pána ██████████ ako zúčastnenej osoby vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 429/2021. Navyše, podľa sudcu Libora Duľu je nelogické, aby takéto informácie prezentoval osobe s protichodným záujmom vo vzťahu k týmto údajne poskytnutým informáciám, teda pani ██████████.

8. Podľa sudcu Libora Duľu ide o situáciu, ktorá sa pri výkone funkcie sudcu môže vyskytnúť, a pokiaľ neprekročí určitý rámec ataku zo strany danej osoby, ktorá sa o vec zaujíma, je absorbovateľnou súčasťou profesijného statusu.

9. Sudca Libor Duľa tiež zdôraznil, že predmetnú udalosť v rámci obozretnosti avizoval ako predsedovi ústavného súdu, tak aj členom senátu ústavného súdu.

10. Sudca Libor Duľa ďalej uviedol, že pán [REDAKOVANÉ] bol taktiež prítomný vo vinotéke, pričom rovnako ako jeho manželka vedel, že je sudcom ústavného súdu činným v danej veci. O tom svedčí aj vyjadrenie pána [REDAKOVANÉ] ako zúčastnenej osoby vo veci sp. zn. IV. ÚS 209/2021 s dátumom 19. mája 2021, v ktorom reagoval na výzvu ústavného súdu zo 7. mája 2021 (predmetné stretnutie v zariadení sa malo odohrať 14. mája 2021, pozn.). Navyše, v označenej veci sp. zn. IV. ÚS 209/2021 jeho zaujatosť nebola namietaná, aj keď na to bol časový priestor a podľa obsahu námietky zaujatosti na to mal byť aj dôvod, ale námietka zaujatosti bola podaná až v ďalšom konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 429/2021, teda po tom, čo vo veci sp. zn. IV. ÚS 209/2021 bolo senátom ústavného súdu rozhodnuté v prospech sťažovateľa, ktorý bol protistranou pána [REDAKOVANÉ] v konaní pred všeobecnými súdmi.

11. Na záver sudca Libor Duľa v širšom kontexte upriamil pozornosť na skutočnosť, že predmetom rozhodovania vo veci sp. zn. IV. ÚS 429/2021 je ústavnoprávny prieskum vylúčenia zákonnej sudkyne odvolacím súdom, nie vecný predmet samotného konania (merita veci „kauza [REDAKOVANÉ]“, pozn.). Sudca Libor Duľa sa 13. decembra 2021 vyjadril, že sa necíti zaujatý v predmetnej veci a ani nevidí žiaden dôvod na svoje vylúčenie v predmetnom konaní.

II.

Relevantná právna úprava

12. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

13. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde účastník konania má právo vzniesť námietku zaujatosti proti sudcom ústavného súdu, ktorí majú jeho vec prerokovať a rozhodnúť. Námietku zaujatosti je účastník konania povinný vzniesť do desiatich dní odo dňa, keď sa dozvedel o dôvodoch vylúčenia. Účastník konania je povinný uviesť, kedy sa dozvedel o dôvodoch vylúčenia. Námietku zaujatosti musí účastník konania odôvodniť. Sudca ústavného súdu, proti ktorému námietka smeruje, je povinný sa k námietke zaujatosti vyjadríť. Na opakované námietky zaujatosti podané proti tomu istému sudcovi ústavného súdu z toho istého dôvodu ústavný súd neprihliadne, ak už o predchádzajúcej rovnakej námietke zaujatosti rozhodol.

14. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

15. Podľa čl. IV bodu 1 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje prvý senát, ak ide o sudcov štvrtého senátu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1. K preskúmaniu námietky zaujatosti podanej zúčastnenou osobou

16. Ústavný súd na úvod konštatuje, že v zmysle svojej judikatúry (IV. ÚS 121/2020, II. ÚS 486/2021) preskúmava aj námietky zaujatosti vznesené zúčastnenou osobou, nielen námietky zaujatosti vznesené účastníkom konania (§ 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

17. V prípade procesného oprávnenia podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde vzniká námietka zaujatosti sudcu ústavného súdu je totiž v zmysle označenej judikatúry potrebné použiť rozširujúci výklad umožňujúci také oprávnenie využiť okrem účastníka konania aj zúčastnenej osobe, pretože výsledok konania o ústavnej sťažnosti sa jej môže priamo dotknúť (podrobnejšie IV. ÚS 121/2020).

18. Ústavný súd, rešpektujúc už citovanú judikatúru, meritórne preskúmal aj túto námietku zaujatosti vznesenú zúčastnenou osobou.

III.2. K samotnej námietke zaujatosti

19. Ústavný súd na úvod zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania (porov. BARAK, A. *Judge in a Democracy*. Princeton University Press, 2008. s. 101 a nasl.), resp. nevzniká navonok legitímny dojem, že by takýto záujem mohol mať. Rozhodovanie sudcom, ktorý nie je nestranný, nie je len popretím rovnosti účastníkov konania, ale ide svojím spôsobom aj o rozhodovanie vo vlastnej veci (*nemo iudex in causa sua*; porov. bod 5 uznesenia Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. k. Nao 46/2010-78 z 11. júna 2010; dostupné na internete: www.nssoud.cz), a vôbec o popretie zmyslu súdnictva a práva.

20. Ústavný súd už vo svojej predošlej judikatúre konštatoval, že z pohľadu práva na nestranného sudcu ako komponentu práva na spravodlivý proces vyvinul Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) dve previazané stránky nestrannosti a judikatúru k nim rozvíja už viac ako 30 rokov (porov. rozsudok vo veci Piersack proti Belgicku z 1. 10. 1982, sťažnosť č. 8692/79).

21. Nestrannosť má stránku subjektívnu a stránku objektívnu, a tie sú overované rovnomennými testami. Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje význam nestrannosti sudcu pre dôveru verejnosti v súdnictvo, a to jednak vo všeobecnosti (porov. rozsudok vo veci Olujic proti Chorvátsku z 5. 2. 2005, sťažnosť č. 22330/05, bod 57), ale osobitne pri objektívnom teste (porov. rozsudok vo veci Kinsky proti Českej republike z 9. 2. 2012, sťažnosť č. 42856/06, bod 87). Pri rozhodovaní o tom, či v danom prípade existuje legitímny dôvod na obavy, že istý sudca nie je nestranný, hľadisko namietateľa je dôležité, ale nie je rozhodujúce; rozhodujúce je, či tieto obavy môžu byť považované za objektívne odôvodnené (porov. rozsudok vo veci Thorgeir Thorgeirson proti Islandu z 25. 6. 1992, sťažnosť č. 13778/88, bod 51).

22. Nestrannosť je vo vnímaní ESLP absenciou zaujatosti či predsudku vo veci, pričom nestrannosť môže byť overovaná už spomenutým testom subjektívnej nestrannosti a testom objektívnej nestrannosti (rozsudok Veľkej komory vo veci Micallef proti Malte z 15. 10. 2009, sťažnosť

č. 17056/06, body 93 až 101; tiež rozsudok Veľkej komory vo veci Morice proti Francúzsku z 23. 4. 2015, sťažnosť č. 29369/10, body 73 až 78).

23. Pri teste subjektívnej nestrannosti sa zohľadňuje osobné presvedčenie a správanie konkrétneho sudcu, kým pri teste objektívnej nestrannosti sa zisťuje, či samotný súd a jeho zloženie ponúkalo dostatočné záruky na vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o nestrannosti.

24. Aj keď drvivá väčšina prípadov posudzovania nestrannosti ESLP sa zameriava na test objektívnej nestrannosti, medzi označenými dvoma testami nie je podľa ESLP vodotesné rozdelenie, pretože správanie sudcu môže nielen vyvolávať objektívne pochybnosti v očiach nestranného pozorovateľa, ale môže viesť aj k otázke o jeho alebo jej osobnom presvedčení. Preto v niektorých prípadoch, v ktorých môže byť náročné zaobstarať dôkazy, ktorými by sa vyvrátila domnienka o subjektívnej nestrannosti sudcu, poskytuje požiadavka objektívnej nestrannosti ďalšiu dôležitú záruku (rozsudok Veľkej komory vo veci Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku zo 6. 11. 2018, sťažnosti č. 55391/13, č. 57728/13 a č. 74041/13, bod 146).

25. Pokiaľ ide o test subjektívnej nestrannosti, platí domnienka v prospech nestrannosti sudcu alebo súdu a osobná nestrannosť sudcu sa predpokladá, až kým nie je dôkaz o opaku (už citovaný Morice, bod 74).

26. Pri teste objektívnej nestrannosti sa preskúmvajú hierarchické a iné väzby medzi sudcom a inými protagonistami v konaní (už citovaný Micallef, bod 97). V tomto smere má istú dôležitosť aj zdanie, pretože, inak povedané, „spravodlivosť má nielen byť vykonávaná, ale musí sa aj javiť, že je vykonávaná“. V stávke je totiž dôvera, ktorú musia súdy v demokratickej spoločnosti vzbudzovať v očiach verejnosti (ibid., bod 98).

27. Ústavný súd konštatuje, že v predmetnej veci nie je sporné, že k náhodnému osobnému stretnutiu manželky pána [REDAKOVANÉ], pani [REDAKOVANÉ], a sudcu Libora Duľu 14. mája 2021 vo vinotéke skutočne došlo. Sporné nie je ani to, že na predloženej fotografii je zachytený sudca Libor Duľa a pani [REDAKOVANÉ]. Zo strany sudcu Libora Duľu nebolo namietané či spochybnené tvrdenie pani [REDAKOVANÉ], že malo dôjsť k osobnému rozhovoru počas spoločného tanca, ktorý mal on iniciovať.

28. Z okolností, ktoré nie sú v tejto veci sporné, však možno uzavrieť, že rozhovor mal mať súkromnú povahu – mal predstavovať rozhovor počas spoločenského tanca a v nadväznosti naň –, čo spochybňuje tvrdenie pána [REDAKOVANÉ] a pani [REDAKOVANÉ], že malo ísť o verejné vyjadrenia sudcu Libora Duľu o „kauze [REDAKOVANÉ]“, ktoré by tak spochybňovali jeho nestrannosť v danej veci.

29. Pán [REDAKOVANÉ] tvrdí, že sudca Libor Duľa výrokmi, ktoré mal adresovať jeho manželke pri tomto súkromnom rozhovore, demonštroval aj svoju osobnú zaujatosť a predsudky k nemu a tiež to, že má pomer k veci („kauze [REDAKOVANÉ]“).

30. Pokiaľ ide o osobný vzťah sudcu Libora Duľu a pána [REDAKOVANÉ], dôkazom o údajnej zaujatosti či nedostatku nestrannosti sudcu Libora Duľu je na základe preložených dokumentov iba tvrdenie jeho manželky, pani [REDAKOVANÉ], o obsahu rozhovoru.

31. Ústavný súd neberie tvrdenia pani [REDAKOVANÉ] na ľahkú váhu, avšak obsah ich rozhovoru – ako ho opisuje pani [REDAKOVANÉ] – nebol objektívne preukázaný. V konečnom

dôsledku tak vo vzťahu k obsahu rozhovoru existujú protichodné tvrdenia pani [REDAKOVANÉ] a sudcu Libora Duľa. Ako už bolo uvedené, v teste subjektívnej nestrannosti platí domnienka v prospech nestrannosti dotknutého sudcu, ktorá musí byť dôkazmi vyvrátená. V tejto veci neboli prezentované dostatočné dôkazy o pánom [REDAKOVANÉ] a pani [REDAKOVANÉ] tvrdenom obsahu rozhovoru, ktoré by vyvracali túto domnienku.

32. Pán [REDAKOVANÉ] tvrdí, že jeho námietku je potrebné podrobiť aj testu objektívnej nestrannosti, teda preveriť existenciu objektívnych pochybností v očiach nestranného pozorovateľa (k tomuto pozri bod 24 tohto uznesenia a tam citovanú judikatúru). V tejto súvislosti poukázal na „predĺženie“ lehoty na podanie vyjadrenia zúčastnenej osoby z 8. októbra 2021 do 6. októbra 2021 a tiež na skutočnosť, že nálezom vo veci sp. zn. IV. ÚS 209/2021 bolo rozhodnuté v rozpore s ustálenou judikatúrou ústavného súdu, v zmysle ktorej sa v zásade preskúmavajú iba také právoplatné rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej skončilo.

33. Pokiaľ ide o predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia, ústavný súd konštatuje, že v prípade prvého predĺženia lehoty na podanie vyjadrenia išlo o písarsku chybu zo strany sudcu spravodajcu (odlišného od sudcu Libora Duľa, pozn.) a že ústavný súd 14. októbra 2021 doručil pánovi [REDAKOVANÉ] novú výzvu na vyjadrenie s lehotou do 6. novembra 2021 (oprava pôvodného 6. októbra 2021, pozn.). Sudca spravodajca sa za chybu v písaní pánovi [REDAKOVANÉ] v tejto výzve ospravedlnil.

34. Vo vzťahu k obsahu nálezu vo veci sp. zn. IV. ÚS 209/2021 tento senát ústavného súdu konštatuje, že pri posudzovaní námietky zaujatosti nie je jeho úlohou vyjadrovať sa k záverom uvedeným vo veci sp. zn. IV. ÚS 209/2021, prípadne ich akokoľvek prehodnocovať. Z pohľadu tohto senátu ústavného súdu postačí konštatovanie, že judikatúra ústavného súdu pripúšťa výnimky z už uvedeného pravidla a že na možnosť tejto výnimky a naplnenie dôvodov na jej existenciu v danej veci tamojší senát poukázal.

35. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že ani tieto ďalšie dôvody na spochybnenie nestrannosti sudcu Libora Duľa v teste objektívnej nestrannosti nie sú natoľko relevantné, aby bolo námietke zaujatosti podanej pánom [REDAKOVANÉ] vyhovené. Povedané inak, písarska chyba sudcu spravodajcu pri zasielaní výzvy na vyjadrenie, ktorá bola následne opravená, a samotné rozhodnutie ústavného súdu vo veci sp. zn. IV. ÚS 209/2021 by podľa názoru tohto senátu ústavného súdu nevyvolali v očiach objektívneho pozorovateľa také pochybnosti, ktoré by odôvodňovali vylúčenia sudcu Libora Duľa z konania a rozhodovania v predmetnej veci.

36. Uvedené závery ústavného súdu je potrebné vnímať aj v kontexte „vzdialenosti“ merita veci „kauzy [REDAKOVANÉ]“ od rozhodovania senátu, ktorého členom je sudca Libor Duľa, keď predmetom rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 429/2021 je posúdenie vylúčenia sudcov všeobecného súdu na základe podanej námietky zaujatosti, nie posúdenie samotného merita veci „kauzy [REDAKOVANÉ]“ (porov. II. ÚS 36/2012 a tam citovanú judikatúru).

37. Ďalšie okolnosti tejto veci uvádzané pánom [REDAKOVANÉ] a pani [REDAKOVANÉ] ako čas stretnutia („počas tvrdého lockdownu“), jeho okolnosti (tvrdený „zjavne podnapitý stav“), priebeh (spoločenský tanec a spoločná fotografia) či jeho dĺžka (čas príchodu a čas a dôvod odchodu sudcu Libora Duľa) nie sú pre posúdenie tejto námietky zaujatosti relevantné, pretože uvedené by podľa tohto senátu ústavného súdu nemohlo mať preukázateľný vplyv na (1.) vzťah

sudcu Libora Duřu k veci („kauze ██████“) ani na (2.) tvrdený *negatívny* vzťah sudcu Libora Duřu k pánovi ██████.

38. Vzhľadom na uvedené rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Kořiciach 14. decembra 2021

Rastislav Kařřák
predseda senátu